

Ime, t. olvasó! a nt. esperes urnak ajkáról, a szó: zékből, a nagyválasztó közönség előtt hangzott le nyilvános cáfolata annak: mennyire oknékül vádolták szóval és írásban, pártzinnezett, rokona érdekében való korteskedéssel. Azt hiszem már el fog némulni minden fegyver; pihenni fog a felkorbácsolt szenvedély s el fogják hagyni az ifju papt nem nemes egyháza javára. Isten adja.

Egy jelenvolt hallgató.

VIDEKI ELET.

Tekintetes szerkesztő ur!

Gondolom, hogy becses lapjában tért enged egy Nyén községét érdeklő helyi közleménynek. Mi Nyén község lakossága, tegnap kapott tudósítást folyótan, mely a vizsármári előjáráságtól küldetett, a legnagyobb igazotlansággal vártuk az erd. ág. hitv. püspököt Dr. Teutsch György urat. A főtiszteletű ur meg akarta nézni a hajdan híres Kreizburg várának helyét, s mi jövetelét csekély örönlötöl kitelhetőleg kellemessé akarván tenni: igyekeztünk örömlötöl lelkesült arccal indulni fogadására egész a nyéni határszélig. El is indultunk, miután ki volt dolgozva fogadási terveink egészben és részleteiben.

Nyén község ref. egyháza úgy kívánt osztozni az örömben, mintha saját püspökét akarta volna üdvözölni határára belül, melynek földjét — bizony mondhatom — prot. püspök lábába nem érinté még soha! Látni lehetett az arconok a kíváncsiságot, mely minden áru látni akart egy nem minden nap látható embert: egy prot. püspököt. Hjah kérem! nálunk volt már miniszter, s arról tudják is hogy ember; de hogy a püspök kicsoda és mi csoda? azt igen kevesen tudják. Tehát gyötört mindenkit a kíváncsiság. Igen, még a román atyafiak is osztozni akartak az örömben s a kisszerű tüntetésben, mely a szives fogadtatás mellett leginkább üdvbeszédnek tartásában nyilvánulhatott volna egy a ref. egyház, mint a község részéről. Egy román atyafi így nyilatkozott nekem: „Hígyje meg uram, a fópásztor megérkezése alkalmával, szívünk teljességéből mondja szának az isten hozott-at.“

A ref. egyház részéről I. Gy. papjelölt akarta úgy fogadni őt, mint a protestantizmusnak magas állásánál és hivatásánál fogva egyik nagy emberét oszlopérfiát, védbástyáját. A község részéről K. S. közigygyő ur akarta üdvözölni ő méltóságát; mint nagy hazafit.(?)

Volt nálunk minden, de minden, a mi csak szükség egy nagy ember fogadásához. Üdvözölbeszédet mondók, ágyu puská, lovasok, zászló, hűhő, quantumsatis, s hogy tovább mondjam: a remény csak úgy sugárzott. De most jön a legérdekesebb. Mikor csaknem a helyszínén voltunk, hol a fogadásnak történnie kellett volna, jön löhálába egy staféta azon hírrel, hogy ő főtiszteletessége egy sürgöny következtében, melyet közvetlen ebéd után kapott, nem jöhet el megnézni a német lovagok egykori várát Kreizburgot. Minden előkészület fucsba ment, de leginkább sajnálható a beszédet, az üdvbeszédet meg nem tartása, melyek e yiránt észhez és szívhez szölköz lehettek (feltesztük a beszélőkről) miután mellözve volt bennünk minden nemzetiségi és politikai pártállás. Mi reméljük, hog-ha huzamosabb ideig tartózkodik Prázmáron a mélt püspök ur, mégis csak meglátogatja a hajdan híres Kreizburg várát, s akkor mi is láthatjuk színről színre. Hozza isten.

Ha tekintetes szerkesztő ur megengedi közlelebről egy ugyancsak Nyén községét érdeklő helyi közleménnyel fogok szölgálni.

Nyén, 1879. aug. 4-én.

Candidatus.

A kepe vagy papi-mesteri fizetésről.

„Adjátok meg istennek a mi az istené, a császárnak a mi a császáré“ azt mondja a szentkönyv.

Volt idő, mikor a nép vallásos buzgóságából áldozatot vitt az oltárra azon gazdaságából, a melyt folytatott jelöl annak, hogy az isten iránti háláját bemutatja, e mellett természetének tizedéből fizette az ur szölgáit is.

Ezen tizedből lett a k e p e, azzal a különbséggel, hogy a kinek 300 kalangya terem az is csak annyit fizet, mint a kinek 10 kalangya terem s ez jól van így, mert másképp nem lehet ez idő szerint s ki tudja még meddig?

Örömlötöl tekint a gazda földművelő az ő gazdagon hullámzó kalászaira, látva azon istennek áldását, munkájának sikerét mindennemű természetben s lehetne-e ilyenkor háládatlan embert találni kinek háláadó ima ne szálljon kebléből. Lehetne-e olyan, ki istennek meg ne adja a mi istené, a császárnak a mi a császáré? Oh nem! hisz az ilyen a pogányról alábbvaló lenne: az brutális.

Örvendj urszölgájá, mert tiéd az áldás legszöbbje, nem halt ki a népből a vallásos buzgóság, most is letesz áldozatát híven az oltárra, itt meggyözlödel vallásosságról, jóakaratról, emberszeretetről az urháza és szölgáira iránti tiszteletéről, ha szemléled a képét — mint évi béred jutalmát — nem átkozod a gondviselést, hogy pappá terem tetti. —

Bizony boldog élet a papi élet, a hol a k e p e nem epe, ahol a pap szent hivatalának állhat képesítheti magát azon tudományban, melytől a nép vallásossága függ, oh egy papnak sokat kell olvasni, tanulni hogy a mai kor theologiai színvonalán és a korral haladni tudjon s megálljon azon téren, melyre hivatott.

Neki igazi orvosnak kell lenni, még pedig lelki orvosnak, a mi a legnehezebb szerep a világon, ehhez készség kell, mert sokféle a beteg s itt nem lehet ölni receptekkel, itt gyógyítani kell, mert jaj ha egyet is megöl.

Fájdalom, hogy sok helyen a pap oly kevés fizetéssel van jutalmazva, hogy abból még közép szerűen sem élhet — csak egyedül s ha még családjá is van — ott a nyomor tanyát vert s ilyen körülmények között, a legjobbat akarat mellett is félre kell állani a tanulástól s az anyagi megélhetés után látni, oh a nyomorral küzdő lélek nem képes tanulni, ahöz nyugodt lélek kell!

A mostani keperendszer mellett sok egyháznál a megélhetés vé.ett jobbjá kell, hogy legyen a pap, mert azon csekély fizetés, a mit hirdetnek pályázat alkalmával az egyházak csak úgy üti valahogy, ha a papnak, mesternek van módja, hogy azon földeket, a melyek természetül függ jövedelme nagyobbodása, tudja mivelni s így a papnak földművelés kell lenni a mesterrel együtt, hogy fenntarthassa valahogy magát is az egyházat is, s ime pap és jobbjá egyetemben, mert a hirdetett fizetést nem a hívek csinálják ki mind, hanem a pap a hívek helyett, felteszem ha módja van a papnak, mesternek, ha van a „tücski hajtsdki,“ vagy ha felibe kiveszik a hívek; hanem állhat parlagon az idők végéig, de ő nem lesz jobbjá a papnak, mesternek, azt mondja a nép, s aztán hol a pályázati hirdetésbe kitett fizetésnek még fele is? A parlagföldön.

Egy presbíter.

(Vége köv.)

SZINESZET.

A mint előre jeleztük volt, Sztupa 'Andor színtársulatával megkezdte előadásait. Egyelőre csupán, ha t előadást tart Prielle Kornelia vendégszereplése alkalmából. Mindenek előtt megjegyzük, hogy Sztupa társulata szépen van szervezve, a különféle szerepfajokra jeles tehetségekkel rendelkezik. A társulat jól fegyelmzett: színpada, szelvényei egy vidéki színtársulatnak becsületére válnak. Nekünk különösen kik gyenge színészekkel s még gyengébb kiállítással traktáltattunk minddeideig Sztupa ur hasznos és kellemes szölgálatot tett megjelenésével. Kár, hogy a község j a va egy s más okokból akadályozva van a színház folytonos látogatásában s így nem minden panasz nélkül kell utalunk közönségünk pártolására.

Az első előadás szombaton volt. Előadatot Castelnóvé „A holt szív“ című ismeretes színműve. A darabot különösen vonzóvá teszi kedves meséje mellett a cselekvények gyors menete s azon szerencsés körülmény, hogy még a mellékszereplők között is teljesen kidomborult jellem alakjai vannak. Hogy többet ne mondjunk, sok karakterizáló vonást találunk Barker lordban: híven és sok gyakorlatosságról tanuskodó nyugalommal játsza ezt Komárota. James szintén a rokonszenves és meglehetősen formált jellem alakok egyike, melyet Z á d o r játszott tiszta érzéssel. Oskárt K a z a l i c k y személyesíté. Kazalickynál a tehetség félre ismerhetlen jelei mutatkoznak. Tiszta, szép hangja, értelmes hangsúlyozása, megnyerő alakja őt a jobb színészek közé sorozták. Kár azonban, hogy arca maszkirozásánál nem tudja egy vidéki színpad és hallgatósága közötti távolságot tekintetbe venni. Szeme alatt túlságosan festi magát, a mi a szem játéka élénkítésére szölgálna s nagyobb színpadokon szükség is: hol csaknem közvetlenül előttünk van a színpad, az eféle annyira hátrányossá válik, hogy a szemjatekból a szó teljes értelmében szemforgatás lesz, a mint az Kazalickynál igen is tapasztalható volt. Fénypontját az előadásnak természetesen Prielle Kornelia (Matild) játéka képezte. Prielle Kornelia még mindig szép színpadi alak, hangjának üdűességét még mindig megtartotta. Elegans játéka, a színezés legkisebb részleteinek gondos megfigyelése, a darab szellemének alapos műveltségéből folyó teljes átérzése őt hazánk elsőrangú művésznőjévé emelték. A közönséget játéka leirhatlan lelkesedése ragadta, melyet még fokozottá a művésznő azon szerényesége is, melylyel a fontos tüntetéseket fogadta, illetőleg megköszönte. Városunk a művésznő itt időzése alatt ünnepeket. Ünnepeit üli a művészetnek. Prielle Kornelia büvös jelenség a színpadon. Ennek hatása alatt oszlott szét a különben is tiszta, kerekded játék végével a lelkesült közönség.

V a s á r n a p adatot „Cora és a 47-ik cikk“ A darabnak nemcsak színpadi hatása van, de lezámítva az első felvonás lassuságát, egyszersmind lélektani pontosság is látszik meg rajta. A címszerepet (Cora) Prielle K. játszta. A művésznő magas színvonalon álló játékaival ismét elragadta a közönséget. A mi a darab főérdeme, a lélektani tisztaság teljesen megfelelő és korrekt kivitellet párosult Prielle K. előadásában. Az örülési jelenet megható volt s ha összehasonlítást kell tennünk, Corában az örülés alapeszméje Lear királyéhoz hasonlít. Ott is, itt is az excentricus készíti elő a bódulás utját. A végtel pedig már magában is örü-

let. A megörüléstől való félelem kezdete a kórnak s mint Arany „Ágnes asszonyó“ vagy a „Lear király“ klasszikus példái mutatják, e betegségtől való irózás sietteté magát a kórt. Prielle Kornelia műszete itt magaslot ki tisztán. Játékában nem volt semmi keresettség, csupán az élet tragoediáját láttuk benne megvalósulva a maga borzasztóságában. Nemcsak a község, hanem maguk a játszó színészek is látható meghatottsággal figyelték a nagy művésznőt. Kazalicky (Du Hangel György) átmondolt játéka, Szathmáry (M. Viktor) szabatos könyvűsége, Sztupáné (Gerárdné) érzésteles előadása szintén kiemelést érdemelnek. Lesz alkalom a társulat egyegy tagjairól annak idejében részletesebben is szölni még.

Prielle Kornelia harmadik felléptéül Dumás Sándor „Georges hercegnő“jét választotta. Ismét egészen új oldalról mutatta be magát a megcsalt és elhanyagolt nő küzdelme szerepében. Játéka minden tekintetben következetes maradt, hű alakját adta egy nemes jellemnek, mely szerelme erejével még a megcsalatszülte kétségbeesésen is képes uralkodni. Ahoz a természetes játékhöz a Prielle Kornelia művészte kívánatik, hogy kifejezté találjon az író által is csak elgondolt, de semmivel nem jelzett néha csekélynek látszó, de felette indokolt és jellemző lelki állapot.

A teljes bravourral és páratlan eleganciával játszó művésznő mindenjelenete után több rendben zajos tapstot és éljeneket kapott és egész sereg virágcsokrot sőt koszorukat is. Prielle Kornelia mellett is figyelmet keltett Benkő Jolán (Sylvania) kinek könnyed magatartásával hasonlóan nem igen rendelkezik vidéki színésznő. Háládatlan rövid szerepét eléggé sikerlően vitte. Kazalickynak (Birac herceg) azok a kinos jelenetek, midőn lerázni igyekezik a szerető nőt, kevésbé sikerültek, mint alakításának egésze.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Pályázati hirdötmény. A helybeli államilag segélyezett szövetségi iskolában tanuló leányok részére bennlakás határozatván egy felügyelő nő szükséges, kinek havi fizetése 10 frt. o. é. járuléka: bennlakás, fűtés világítás és étkezés ingyen élvezete. Az ipar egyesület választmányának megbízásából felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják f. évi aug. 15-ig folyamodásukat alólírhöz beadni. A beadott folyamodás mellékelésben ismert személyek által bizonyítva kell lenni: a) a kifogástalan előélet, b) a gazdaszanyai teendők, főzés stb. gyakorlati tudása c) oly műveltségi fokozat, melylyel tekintélyt tartani képes. Kelt Sepsitötygyörgyön 1879. július 30-án P o t s a Jösef, ipar egyesületi elnök.

— Az Árkosi g y l i k o s s á g r ö l „Következő jobb részletekröl értesülünk. Barabás Aron és Gyulai Sándor ismeretes gonosztevők a gyilkosság előtti napon Erdővidékre „kirándultak“ valószínűleg azért, hogy a gyilkosság őjjelel „ne legyenek otthon“. Mindkettő jó madár, ismeretes a körülményekkel, helylyel, valószínűleg éjjel visszatértek s a gyilkosság elkövetése után ismét megugrottak. Erre mutat azon körülmény, hogy Barabás és Gyulai csak a gyilkosság estéjén, mikor a már meggyilkolt el is volt temetve, érkeztek meg Árkosra. Az első az ablakon mászott be házába, az utóbbi is lopva, a kerteken keresztül jött haza, hogy senki ne gyanítson semmi rosszat. A csendőrök azonban ismerték már embereiket s ni helyt hasajítotték a jó mдарak, rögtön nyakon csípték. Barabásnak inge kalapja véres volt. Gyulainak pedig botján találtak vér foltok. Van legalább egy látszik, még egy cinkos társuk; Vánca István, ki megelőzően Molnár Andrásnál szölgált. Ez gyakran találtatott próbb lopásokon s a meggyilkolt legényre, Szép Istvánra, ki mint utódja, becsületesen viselte magát, régóta „orrolt.“ Ennek a fickónak a szürje véresen találtatott. Mindhárom befogott madár még eddig állhatatosan tagad mindet, de remény van, hogy az igazság büntető kezét nem sokáig fojadjak tagadással kérieltetni. Az Árkosi előjárásot mi lán ün érheti a megrovás, hogy a gyilkosság elkövetése után rögtön nem tudósította a csendőrséget. Reggel 6 órakor már midőn ezt tették a nyomozás nagyon meg volt nehezítve.

— M e g s z ö k k ö t t r a b o k. A kézdívársárhelyi börtönből Bodó Péter gyilkosság gyanuja alatt álló már több ízben büntetett ember s Jan csó, ki lopásért volt hosszabb időre elítélve, farfangos módon megszökték. Az éj csendjében (egy börtönbe voltak zárva) kibontották a falat s erős bilincsbe verthen székül kilöptözték. „Sötét éjjel, csendes éjjel“ értek el egy falu cigány kovácsához, a ki úgy sziveségből leverte rölök a vasat s így megkönnyült kézzel, lábbal utat veztetettek Moldva felé. A börtön helyiség celszerűtlen volta, lám milyen szép dolgokat eredményez.

— A t a n i t ö k és i s k o l a s z ö k e k figyelmébe. A szeptemberben beállandó új tanév alkalmából felhívjuk a t. tanító és iskolászek figyelmét Pollák Mór sepsizentgyörgyi könyvkereskedésére, hol minden tankönyv, író és rajzszerek nagy választékban és tömegesebb megrendeléseknél felette jutányos áron kaphatók.

— A n g o l és a m e r i k a i unitáriusok a magyar unitáriusok zsinati gyűlésén. A mint már említve volt, Gordon Sándor, az eddingburghi egye-